

materielle Bøvlære, thi saa skulde en eventuel Fjende nok respektere et saadant oplyst, dannet og velstaaende Folk. Jeg er nu en stor Ven af Oplysning og er beredt til at bringe store Offre for at fremme Oplysning og det gennem alle Samfundsklasser; men jeg tror ikke, at en Fjende, der rigtig vil os tillids, vil respektere os selv om vi ere aldrig saa oplyste, dannede og velstaaende. Ved at høre det ærede Medlem, randt der mig en Plan i Sinde, som engang er foreslaaet. Jeg skal ikke sige, om det var for Spøg eller for Alvor, men jeg har laest den engang i en Avis, og den gik ud paa, at, naar en Fjende vilde angribe os, skulde vi opstille Kælerstole paa passende Steder, og der skulde vi placere vore store Folketalere, der da skulde holde moralske Kæler for Fjenden, der da nok vilde stamme sig og lade os i Fred. Det ene er vistnok som det Andet. Fjenden respekterer os vist neppe, hvad enten vi afvæbne eller holde moralske Foredrag for ham. Kommer Fjenden, er der vist ikke andet Raad end at forsvare os saa godt vi kunne, og naar vi saa ikke længer kunne forsvare os i aaben Mark, maa vi have Fæstninger, hvortil vi kunne trække os tilbage. Jeg har nu saaledes tilladt mig at udtale min Mening om denne vigtige Sag, og jeg skal slutte med at ønske, at der maatte komme Noget ud af den. Kunde der ialtfald komme saa Meget ud af den, at vi kunne faae begyndt paa Noget, vilde jeg være nogenlunde tilfreds. Det, at faae begyndt paa Noget, er for mig Hovedsagen; men at vi lade den ene Narrække gaa hen efter den anden, uden at gjøre det Allermindste for at styrke vort Forsvar gennem Befæstningsvæsenet, har været ogsaa for mig en bedrøvelig Rante.

Saffner: Da jeg i Morgaars hørte det Foredrag, som blev holdt af det ærede 2det kongevalgte Medlem (Åsling), forlangte jeg strax Ordet. Det var ikke min Hensigt at bebrejde ham, at han reiste Opposition mod Lovforslaget; er det hans Overbevisning, han har udtalt, har han Ret til at udtale den, og jeg vilde have gjort det Samme i hans Sted. Men hvad jeg vilde have gjort, var at udtale min Forundring over den høist besynderlige Konklusion, han kom til efter sine Præmisser, og de høist besynderlige Uerdomme, han uddrog af Historien. Jeg vil søge at paavise, at den Det, han antydede, vi skulde gaa, vilde efter min Mening være den uheldigste, som Landet kunde følge. Da den høitærede Krigs- og Marineminister imidlertid igaar strax ved Mødets Begyndelse tog Ordet og i et fortrinligt Foredrag indbegik de af det 2det kongevalgte Medlem fremsatte Paaastande, krasfalt jeg Ordet, uagtet der var et Par Punkter, som jeg for mit Vedkommende nok kunde ønske at gjøre til Gjenstand for en nærmere Omtale. Saa kom det ærede Medlem her ligeoverfor fra 1ste Kreds

(Moug) med sit Foredrag, et Foredrag, som paa mig gjorde Indtrykket af at være i høieste Grad pessimistisk, og deri laa for mig en yderligere Opfordring til idag at forlange Ordet. Man vil maasse finde det noget besynderligt, at jeg tager Anstød af et pessimistisk Foredrag, man vil muligvis kunne sige til mig: Hvorledes kan Du gjøre det, der selv har stillet Dig som den største Pessimist, idet Du her i Thinget har udtalt, at Du har næret Tvivl, om Danmark var i Besiddelse af Betingelsen for at kunne staa som en selvstændig Stat og Folket som et frit og uafhængigt Folk; men der er Forskiel paa Pessimisme. Jeg paaviste, at denne Tvivl, berettiget i Diebliffet, kunde vise sig senere at være uberettiget, naar visse Betingelser, som det staar i vor egen Magt at opfylde, blive opfyldte, og sfer det, lad saa Enden blive, hvad den blive vil, vi kunne da gaa Fremtiden imøde med løftet Panden og et frit og let Hjerte. Jeg skal udtale, at jeg er fuldstændig enig med den høitærede Krigs- og Marineminister deri, at Faren for et fjendtligt Angreb over vor sydlige Landgrænse er vel ikke den største; der er langt større Fare for et Angreb paa Sjælland, et Angreb paa Kjøbenhavn. Den høitærede Minister henviste til Forholdene i 1870, gjorde opmærksom paa, hvor nær vi vare ved at blive inddragne i skjæbnsvangre Forviklinger, hvorledes vi ved Omstændighederne, ved Forsynets Styrelse, undgik det. Jeg kan fuldstændig bekræfte Rigtigheden af denne Opfattelse, min egen Erfaring kan jeg paaberaabe mig. Jeg blev kaldt tilbage fra et Ophold i Karlsbad ved Telegraf, paa Grund af de fransktvdske Forviklinger. Jeg passerede Berlin, Dagen før den franske Krigserklæring blev overleveret der, og jeg blev frapperet over, hvad jeg saae og hvad jeg hørte, over de Meddelelser, vor Gesandt gjorde os, over de Standsninger paa Sernbanerne, som allerede vare fremkaldte ved de store Militærtog, som vare i Bevægelse, for at koncentrere Tropper og Materiel. Jeg blev Vidne til en Samtale underveis, ført af høitstaaende preussiske Officerer, og jeg blev forundret over at erfare, hvorledes man havde imødet alle Eventualiteter, og hvorledes man var forberedt paa at rette stærke og kraftige Stød der, hvor disse Eventualiteter skulde vise sig at blive til Virkelighed. Det ærede 2det kongevalgte Medlem (Åsling) har idag udtalt, at, naar Frankrig i 1870 gjorde et Forsøg paa at knytte Danmark til sine Interesser, saa var det formentlig begrundet deri, at Frankrig stolede paa de varme Sympathier, der fra en længere tilbageværende Fortid maatte forudsættes at være tilstede hos det danske Folk. Det er en bekjendt Sag, at Franskmændenes stærke Side er ikke geografisk Randstaa, det er muligt, at, naar et Land er saa langt fraliggende, saa ubetydeligt som Danmark, er der ikke nogen næriere Kjendskab udbredt til Forholdene og til Stemningen i Landet. Men